

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ-ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

(ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΜΑΡΤΙΟΣ 2022)

Θανάσης Γ. Ξηρός

Αναπληρωτής Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου ΑΣΕΙ-ΣΣΕ

14 Ιανουαρίου

Στην εξεταστική επιτροπή για τη «διερεύνηση της επιχείρησης πολιτικής χειραγώγησης της κοινής γνώμης, ευτελισμού των θεσμών και κατασπατάλησης δημόσιου χρήματος» κατατίθενται δύο πορίσματα. Σε εκείνο της πλειοψηφίας υποστηρίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «αποδείχθηκε πέραν κάθε αμφιβολίας η μη ύπαρξη τόσο ποινικών όσο και πολιτικών ευθυνών πολιτικών προσώπων ..., προέκυψε με τον πιο ηχηρό τρόπο ότι η εκστρατεία ενημέρωσης των πολιτών “Μένουμε Σπίτι-Μένουμε Ασφαλείς” ήταν απολύτως νόμιμη και αναγκαία ..., η διαδικασία επιλογής των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που συμμετείχαν έγινε αποκλειστικά με ειδικά υπολογιστικά εργαλεία και αλγόριθμους ..., δεν υπήρξε η παραμικρή πολιτική πίεση για την προσθήκη ή την απόρριψη Μέσων Ενημέρωσης από οποιοδήποτε κυβερνητικό στέλεχος ..., η προσπάθεια του ΣΥΡΙΖΑ να υφάνει σκάνδαλα και να σπιλώσει πολιτικά και ηθικά τους αντιπάλους του έπεσε στο κενό ... και δεν υπήρξε καμία προσφυγή στην Ελεγκτική Αρχή Δημοσκοπήσεων ή καταγγελία σχετικά με δημοσκοπήσεις της». Αντιθέτως, στο πόρισμα των βουλευτών του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία αναφέρεται ότι «δεν προέκυψαν μόνον πολιτικές ευθύνες ή απλές παραβάσεις υπηρεσιακών παραγόντων, αλλά και ενδείξεις που θα μπορούσαν να στηρίξουν την κρίση ύπαρξης βάσιμων υπονοιών για

την τέλεση ποινικά αξιόποινων πράξεων και να προκαλέσουν, έπειτα από ιδιαίτερη έρευνα από τις αρμόδιες εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, ποινική δίωξη εναντίον των δραστών αυτών των πράξεων», κατηγορείται η πλειοψηφία ότι «επιχείρησε αντιθεσμικά, με τον αποκλεισμό ουσιαστών μαρτύρων, τη μη διενέργεια υποδειχθεισών ανακριτικών πράξεων» και ότι η κυβέρνηση «εργαλειοποίησε την πανδημία, ώστε με αφορμή αυτή να προβεί με παντελώς αδιαφανείς τρόπους στην κατασπατάληση πολλών εκατομμυρίων ευρώ δημοσίου χρήματος προς φιλικά σε αυτή διακείμενα φυσικά και νομικά πρόσωπα, ώστε να επιτύχει τον έλεγχο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης».

18 Ιανουαρίου

Μετά από δώδεκα (12) συνεδριάσεις και την εξέταση δέκα επτά (17) μαρτύρων, οι τρεις (3) εκ των οποίων κατέθεσαν εγγράφως, ολοκληρώνονται οι εργασίες της εξεταστικής επιτροπής για τη «διερεύνηση της επιχείρησης πολιτικής χειραγώγησης της κοινής γνώμης, ευτελισμού των θεσμών και κατασπατάλησης δημόσιου χρήματος». Το πόρισμα της πλειοψηφίας υπερψηφίζεται από το σύνολο των βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας, το καταψηφίζουν οι βουλευτές του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία, του Κινήματος Αλλαγής, του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος και της Ελληνι-

κής Λύσης, ενώ ο Κ. Μπογδάνος, ανεξάρτητος βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Α΄ Αθηνών, δηκώνει «παρών».

19 Ιανουαρίου

Το προεδρείο της εξεταστικής επιτροπής για τη «διερεύνηση της επιχείρησης πολιτικής χειραγώγησης της κοινής γνώμης, ευτελισμού των θεσμών και κατασπατάλησης δημόσιου χρήματος» παραδίδει το πόρισμά της στον Πρόεδρο της Βουλής.

20 Ιανουαρίου

Ο Πρωθυπουργός προτείνει στον Πρόεδρο της Βουλής τη συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής του πορίσματος της εξεταστικής επιτροπής για τη «διερεύνηση της επιχείρησης πολιτικής χειραγώγησης της κοινής γνώμης, ευτελισμού των θεσμών και κατασπατάλησης δημόσιου χρήματος». Η πρόταση συνυπογράφεται από το σύνολο των μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας της Νέας Δημοκρατίας.

27 Ιανουαρίου

Στον απόηχο της κακοκαιρίας «Ελπίς» που προκάλεσε τον αποκλεισμό εκατοντάδων αυτοκινήτων και των επιβατών τους στην Αττική Οδό, ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία Αλ. Τσίπρας παίρνει τον λόγο στην αρχή της συζήτησης του σχεδίου του νέου αναπτυξιακού νόμου στην Ολομέλεια της Βουλής και ανακοινώνει την κατάθεση πρότασης δυσπιστίας κατά της κυβέρνησης. Η πρόταση υπογράφεται από το σύνολο των μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας της αξιωματικής αντιπολίτευσης, εντοπίζεται δε στη διαχείριση της κακοκαιρίας και της πανδημίας του Covid-19.

28 Ιανουαρίου

Αρχίζει στην Ολομέλεια της Βουλής η τριήμερη συζήτηση της πρότασης δυσπιστίας που υπέβαλε η κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία.

30 Ιανουαρίου

Με τις ομιλίες των πολιτικών αρχηγών ολοκληρώνεται η συζήτηση της πρότασης δυσπιστίας. Στην ψηφοφορία που ακολουθεί την πρόταση υπερψηφίζουν εκατόν σαράντα δύο (142) βουλευτές, την καταψηφίζουν εκατόν πενήντα έξι (156), στο σύνολό τους μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας της Νέας Δημοκρατίας, και ο Κ. Μπογδάνος, ανεξάρτητος βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Α΄ Αθηνών, δηλώνει «παρών». Από τη συζήτηση και την ψηφοφορία απουσιάζει η Μ. Γιαννάκου, βουλευτής Επικρατείας της συμπολίτευσης, η οποία νοσηλεύεται σε στρατιωτικό νοσοκομείο των Αθηνών μετά τον τραυματισμό της από πτώση.

Νωρίς το πρωί και πριν από την έναρξη της τελευταίας συνεδρίασης της Ολομέλειας για τη συζήτηση της πρότασης δυσπιστίας συνέρχεται η κοινοβουλευτική ομάδα του Κινήματος Αλλαγής και ο νέος του Πρόεδρος απευθύνεται στα μέλη της με ομιλία του, αναφερόμενος σε όλα τα θέματα της πολιτικής επικαιρότητας.

31 Ιανουαρίου

Ο Π. Πολάκης, πρώην Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας και βουλευτής του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία στη βασική εκλογική περιφέρεια Χανίων, μιλώντας κατά την επεξεργασία του σχεδίου του νέου αναπτυξιακού νόμου και σχολιάζοντας την απόφαση να τεθεί στο αρχείο ο φάκελος της έρευνας κατά του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων Άδ. Γεωργιάδη για την υπόθεση Novartis αναφέρει ότι «οι αποφάσεις της Δικαιοσύνης είναι σεβαστές, αλλά κρίνονται». Ο προεδρεύων, Β΄ Αντιπρόεδρος της Βουλής Χ. Αθανασίου, του ζητά να σταματήσει να μιλά εκτός θέματος, τον ανακαλεί δύο φορές στην τάξη και του κλείνει το μικρόφωνο. Ο βουλευτής της αξιωματικής αντιπολίτευσης συνεχίζει να μιλά για την υπόθεση Novartis, παρά το γεγονός ότι του είχε ήδη αφαιρεθεί ο λόγος, παραμένει στο βήμα και η συνεδρίαση θα διακοπεί οριστικά.

1 Φεβρουαρίου

Ο Πρόεδρος της Βουλής *Κ. Τασούλας* απευθύνει μομφή για αντικοινοβουλευτική συμπεριφορά σε βάρος του *Π. Πολάκη* και τον παραπέμπει στην Επιτροπή Δεοντολογίας.

Απευθυνόμενος σε κομματικά στελέχη στη Θεσσαλονίκη και απαντώντας σε δημοσιεύματα που είδαν το φως της δημοσιότητας μετά τη συζήτηση της πρότασης δυσπιστίας, στη διάρκεια της οποίας απέφυγε επίμονα κάθε σχετική αναφορά, ο Πρωθυπουργός επαναλαμβάνει ότι «*οι εκλογές θα γίνουν στο τέλος της τετραετίας*».

7 Φεβρουαρίου

Μετά τη δημοσιοποίηση με ανάρτηση σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης στιγμιότυπου από τη συνάντηση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων *Σπ. Λιβανού* με τον δήμαρχο Σπάρτης *Π. Δούκα* και την αναφορά του πρώτου σε «*εποποιία που δεν μπορεί να ξεπεραστεί*», ως απάντηση στο σχόλιο του πρώην Υφυπουργού Οικονομικών στην κυβέρνηση υπό τον *Κ. Καραμανλή* για τις πυρκαγιές στην Ηλεία το καλοκαίρι του 2007 ότι «*έτσι πήραμε τις εκλογές το 2007, γυρίσαμε το παιγνίδι, είχαμε κατέβει με τσάντες και αποζημιώναμε*», ο Πρωθυπουργός επικοινωνεί τηλεφωνικά με τον Υπουργό, ο οποίος βρίσκεται στο Στρασβούργο στην άτυπη σύνοδο των Υπουργών Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και του ζητά να παραιτηθεί. Ο *Σπ. Λιβανός* υποβάλλει εγγράφως την παραίτησή του, κάνοντας λόγο για «*εμφανώς ειρωνική διάθεση*» προς τον Δήμαρχο και «*για απαράδεκτα κυνική δήλωση του Πέτρου Δούκα*». Λίγο αργότερα ανακοινώνεται ότι θα τον αντικαταστήσει ο έως εκείνη τη στιγμή Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης *Γ. Γεωργαντάς*.

8 Φεβρουαρίου

Ολοκληρώνεται η διήμερη κατάθεση του επιχειρηματία *Χρ. Καλογρίτσα*, κατηγορούμενου για την πράξη της συνέργειας στην παράβαση καθήκοντος του πρώην Υπουργού *Ν. Παππά*, ενώπιον της ανακρίτριας του Δικαστι-

κού Συμβουλίου του Ειδικού Δικαστηρίου *Ευδ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη*.

10 Φεβρουαρίου

Συζητείται στην Ολομέλεια της Βουλής το πόρισμα της εξεταστικής επιτροπής για τη «*διερεύνηση της επιχείρησης πολιτικής χειραγώγησης της κοινής γνώμης, ευτελισμού των θεσμών και κατασπατάλησης δημόσιου χρήματος*».

15 Φεβρουαρίου

Η Βουλή εγκρίνει –με την ψήφο των βουλευτών της συμπολίτευσης, του Κινήματος Αλλαγής και της Ελληνικής Λύσης– τις συμβάσεις για την προμήθεια από τη Γαλλική Δημοκρατία μαχητικών αεροσκαφών *Rafale*, φρεγατών *Belharra* και τορπιλών υποβρυχίων.

18 Φεβρουαρίου

Ο *Γ. Κύρτσος*, ευρωβουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, αναφέρει σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης: «*Παγίδα για κυβέρνηση, Ελλάδα η δίωξη δημοσιογράφων, Τουλουπάκη. Η κόντρα Βρυξελλών-Ουγγαρίας, Πολωνίας για το κράτος δικαίου στο ζενίθ. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δέχθηκε σύνδεση κονδυλίων με σεβασμό δικαιωμάτων. Η κριτική από έγκυρα ΜΜΕ, όπως το ARTE, σκληραίνει. Το Μαξίμου θεατής των εξελίξεων*». Η ανάρτησή του είναι η τέταρτη κατά σειρά στη διάρκεια των τελευταίων εβδομάδων με τις οποίες ασκεί έντονη κριτική στην κυβέρνηση. Ο Πρωθυπουργός επικοινωνεί με τον Γραμματέα του κόμματος, ζητώντας του να πράξει τα δέοντα, και λίγο αργότερα ανακοινώνεται η διαγραφή του ευρωβουλευτή από τη Νέα Δημοκρατία σύμφωνα με τη διάταξη του καταστατικού της που επιτρέπει την άμεση αποπομπή στελέχους «*εξαιτίας δηλώσεων ή εν γένει δημόσιας στάσης που θέτει εαυτόν εκτός του πλαισίου της λειτουργίας και των αρχών του κόμματος*».

23 Φεβρουαρίου

Με την κατάθεση στην ανακρίτρια του Δι-

καστικού Συμβουλίου του Ειδικού Δικαστηρίου γραπτού υπομνήματος από τον πρώην Υπουργό Ν. Παππά ολοκληρώνεται η ανακριτική διαδικασία.

25 Φεβρουαρίου

Έπειτα από άنيση μάχη με την επάρατο νόσο αποβιώνει ο πρώην Υπουργός των κυβερνήσεων του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος Δ. Τσοβόλας.

27 Φεβρουαρίου

Μετά από μακρά σχετικά νοσηλεία σε στρατιωτικό νοσοκομείο της Αθήνας αφήνει την τελευταία της πνοή η βουλευτής Επικρατείας της Νέας Δημοκρατίας Μ. Γιαννάκου.

1 Μαρτίου

Η κυβέρνηση, διά του Πρωθυπουργού, πληροφορεί και ενημερώνει τη Βουλή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 142Α του Κανονισμού της, για τη στάση της Ελλάδας στην ουκρανική κρίση. Η συζήτηση εντοπίζεται, προνομιακά, στην αποστολή στρατιωτικού υλικού στην Ουκρανία και στις αυξήσεις στις τιμές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου.

2 Μαρτίου

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών Θ. Σκυλακάκης ορκίζεται βουλευτής Επικρατείας της Νέας Δημοκρατίας, παίρνοντας τη θέση της εκλιπούσας Μ. Γιαννάκου.

8 Μαρτίου

Η Αγγ. Αδαμοπούλου, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Α΄ Αθηνών, αποχωρεί από την κοινοβουλευτική ομάδα του ΜΕΡΑ25 και ανεξαρτητοποιείται. Σε επιστολή της στον Πρόεδρο της Βουλής και διευκρινίζοντας την απόφασή της, επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι το κόμμα «εμφανίζει σοβαρό έλλειμμα δημοκρατίας, αξιοκρατίας, ισότητας, υπευθυνότητας και διαφάνειας, πλεόνασμα οικογενειοκρατίας

και νεποτισμού, πλεόνασμα διακριτικής μεταχείρισης υπέρ συγκεκριμένων βουλευτών και στελεχών και αντιφάσκει εντελώς, τόσο προς τις καταστατικές του αρχές όσο και προς το προσωπικό (της) μου και αξιακό σύστημα. Εν ολίγοις, η αλλοτρίωση του ΜΕΡΑ25 στον ίδιο του τον ιδεολογικό και ηθικό πυρήνα και η ιδιοκτησιακή λογική της παραγοντικής ολιγαρχίας (την) με έχουν αποξενώσει εντελώς από καιρό».

15 Μαρτίου

Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία προτείνει στον Πρόεδρο της Βουλής τη σύσταση κοινοβουλευτικής επιτροπής διαβούλευσης και λογοδοσίας για τη διάθεση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης.

21 Μαρτίου

Στον απόηχο επαναλαμβανόμενων δημοσιευμάτων στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο και σε ερώτηση για την τροποποίηση του εκλογικού συστήματος, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος απαντά: «Αυτή τη στιγμή την κυβέρνηση δεν την απασχολεί καμία αλλαγή του εκλογικού νόμου».

23 Μαρτίου

Ο Πρωθυπουργός και ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης «διασταυρώνουν τα ξίφη τους» στην Ολομέλεια της Βουλής κατά τη συζήτηση σχεδίου νόμου, στο οποίο περιέχονται ρυθμίσεις για τη μείωση του Ενιαίου Φόρου Ιδιωτικών Ακινήτων και την αντιμετώπιση, ιδίως, της ενεργειακής κρίσης. Ο Κ. Μητσοτάκης επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι: «Η χώρα δεν χρειάζεται πειραματισμούς, δεν χρειάζεται εφήμερες συμμαχίες, οι οποίες δεν θα αντέξουν στη δοκιμασία του χρόνου... Είναι εξαιρετικά δύσκολο να μην προκύψουν εκλογές μετά την πρώτη κάλη της απλής αναλογικής... Οι εκλογές θα γίνουν στο τέλος της τετραετίας με τον υφιστάμενο εκλογικό νόμο. Αλλά αφού εσείς θεωρείτε ότι θα είστε πρώτο κόμμα, τι σας νοιάζει ο εκλογικός νόμος; Σας επαναλαμβάνω για να μην υπάρχουν παρανοήσεις, οι πρώτες εκλογές θα γίνουν με

τον υφιστάμενο νόμο της απλής αναλογικής και οι επόμενες με τον εκλογικό νόμο που εμείς έχουμε ψηφίσει». Ο Αλ. Τσίπρας τον καλεί «να σταματήσει τα παιγνίδια με τον εκλογικό νόμο» και αντιτείνει: «Η εκλογολογία δεν προκαλείται από το δικό του αίτημα για πρόωρη προσφυγή στις κάλπες, αλλά από σχετικές διαρροές του Μεγάρου Μαξίμου... Κάνετε ό,τι καταλαβαίνετε με τον εκλογικό νόμο. Αντισυνταγματικό νόμο που θα ενισχύει το δεύτερο κόμμα δεν θα καταφέρετε να φέρετε..., δεν έχει νόημα να κάνουμε τα κοκοράκια, όταν οι περισσότεροι υπουργοί σας έχουν κατεβάσει τα μολύβια και σχεδιάζουν την εκλογική τους στρατηγική».

29 Μαρτίου

Ο Πρωθυπουργός στην ομιλία του σε συνέδριο οικονομικού περιοδικού αναφέρεται και πάλι στον χρόνο διεξαγωγής των γενικών βουλευτικών εκλογών και στην τροποποίηση του εκλογικού συστήματος, επισημαίνοντας: «...Αλλάξαμε τον εκλογικό νόμο, γιατί πιστεύουμε ότι η απλή αναλογική οδηγεί σε ακυβερνησία και εκτιμώ ότι αυτό θα αποδειχθεί μέσα από την κάλπη. Έχουμε εκλογικό νόμο με ενισχυμένη αναλογική, με μπόνους και ξεκάθαρο πήχη αυτοδυναμίας.

Αυτό τον στόχο θα διεκδικήσουμε. Μακάρι να μην έπρεπε να περάσουμε αυτή την περιπέτεια. Και σίγουρα αυτό δημιουργεί μια μικρή αστάθεια 2-2,5 μηνών. Γι' αυτό είναι υπεύθυνη η προηγούμενη κυβέρνηση, η οποία άλλαξε τον εκλογικό νόμο... Έχουμε εκλογικό νόμο. Με ρωτάτε, αν θα αλλάξω ξανά τον εκλογικό νόμο. Αυτά δεν είναι σοβαρά πράγματα. Είμαι ένας υπεύθυνος θεσμικός πολιτικός, ο οποίος έχει μάθει να πορεύεται με κανόνες... Στόχος είναι η σταθερότητα. Όχι επί τούτου η αυτοδυναμία. Στόχος είναι να παίρνουμε αποφάσεις γρήγορα και να αντιμετωπίζουμε κρίσεις, διότι οι κρίσεις θα είναι μια πραγματικότητα που θα είναι μαζί μας. Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, όχι με δική μας υπαιτιότητα, είναι προϊόν μιας μεγάλης πώλησης και δικαστικών γραμμών που έχουν χαραχθεί με ένα λόγο τοξικό της αξιωματικής αντιπολίτευσης από την εποχή που διεκδικούσε να έρθει να κυβερνήσει τον τόπο, το 2014, το 2015. Ο λαός θα υποδείξει, αν η χώρα θα κυβερνηθεί από ένα ή περισσότερα κόμματα. Η χώρα θα κυβερνηθεί είτε με τον ένα, είτε με τον άλλο τρόπο. Αυτό δεν είναι δική μας απόφαση... Το 80% των προεκλογικών μας δεσμεύσεων έχει υλοποιηθεί και έχουμε ακόμη 15 μήνες μέχρι τις εκλογές που θα γίνουν στο τέλος της Άνοιξης του '23».